

32001F0413

L 149/1

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

2001 6 2

TARYBOS PAMATINIS SPRENDIMAS

2001 m. gegužės 28 d.

skirtas kovai su sukčiavimu negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimu

(2001/413/TVR)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 34 straipsnio 2 dalies b punktą,

atsižvelgdama į Komisijos iniciatyvą ⁽¹⁾,atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Sukčiavimas negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimas dažnai vykdomas tarptautiniu mastu.
- (2) Įvairių tarptautinių organizacijų (t. y. Europos Tarybos, Aštuoneto grupės, OECD, Interpolo ir JT) vykdomas darbas yra svarbus, tačiau turi būti remiamas Europos Sąjungos veiksmais.
- (3) Taryba mano, kad tam tikrų sukčiavimo negrynosiomis mokėjimo priemonėmis formų mastas ir eiga reikalauja imtis visapusiškų sprendimų. 1997 m. birželio 16–17 d. Amsterdamo Europos Vadovų Tarybos patvirtinto veiksmų plano, skirto kovai su organizuotu nusikalstamumu ⁽³⁾, Rekomendacijoje Nr. 18, ir 1998 m. gruodžio 11–12 d. Vienoje Europos Vadovų Tarybos patvirtinto Tarybos ir Komisijos veiksmų plano dėl Amsterdamo sutarties nuostatų įgyvendinimo laisvės, saugumo ir teisingumo srityje ⁽⁴⁾ 46 punkte išreikštas raginimas imtis veiksmų šioje srityje.
- (4) Kadangi atsižvelgiant į šių nusikaltimų tarptautinį mastą šio pamatinio sprendimo tikslai, būtent — pasiekti, kad sukčiavimas visų formų negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimas būtų pripažinti baudžiamaisiais nusikaltimais, už kuriuos visose valstybėse narėse būtų taikomos veiksmingos, atitinkančios nusikaltimą ir atgrasančios bausmės, negali būti tinkamai įgyvendinti vien valstybių narių, ir todėl būtų geriau užtikrinami Sąjungos lygiu, Sąjunga, laikydamosi Europos bendrijos steigimo

sutarties 5 straipsnyje nurodyto subsidiarumo principo, gali patvirtinti priemones. Laikantis tame pačiame straipsnyje nustatyto proporcingumo principo, šiuo pamatiniu sprendimu nenustatoma daugiau nei reikalinga minėtiems tikslams pasiekti.

- (5) Šis pamatinis sprendimas turėtų padėti kovoti su sukčiavimu negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimu, kaip ir kiti instrumentai, kuriems pritarė Taryba, kaip antai, Bendrieji veiksmai 98/428/TVR dėl Europos teisminio tinklo sukūrimo ⁽⁵⁾, Bendrieji veiksmai 98/733/TVR, prilyginantys dalyvavimą nusikalstamose organizacijose Europos Sąjungos valstybėse narėse baudžiamajam nusi kaltimui ⁽⁶⁾, Bendrieji veiksmai 98/699/TVR dėl pinigų plovimo, nusikaltimų įrankių ir pajamų identifikavimo, suradimo, išaldymo, paėmimo ir konfiskavimo ⁽⁷⁾, taip pat 1999 m. balandžio 29 d. Sprendimas, išplečiantis Europo lo įgaliojimus tirti pinigų ir mokėjimo priemonių klas tojimą ⁽⁸⁾.
- (6) 1998 m. liepos 1 d. Komisija įteikė Tarybai komunikatą „Kovos su sukčiavimu negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimu veiksmų pagrindas“, kuriuo palaikoma Sąjungos politika, apimanti prevencinį ir bau džiamąjį problemos aspektą.
- (7) Komunikate pateikiamas Bendrųjų veiksmų projektas, kuris yra šios plačios strategijos sudedamoji dalis ir šio pamatinio sprendimo išeities taškas.
- (8) Būtina, kad įvardinant sukčiavimo negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimo skirtingas nusi kaltamo elgesio formas, būtų įtrauktos visos veiklos rūšys, dėl kurių atsiranda organizuoto nusikalstamumo keliamą grėsmę.
- (9) Būtina, kad šios elgesio formos būtų laikomos baudžiamai siais nusikaltimais visose valstybėse narėse, o tokius nusi kaltimus įvykdžiusiems ar už juos atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims būtų taikomos veiksmingos, nusi kaltimą atitinkančios ir atgrasančios bausmės.

⁽¹⁾ OL C 376 E, 1999 12 28, p. 20.⁽²⁾ OL C 121, 2001 4 24, p. 105.⁽³⁾ OL C 251, 1997 8 15, p. 1.⁽⁴⁾ OL C 19, 1999 1 23, p. 1.⁽⁵⁾ OL L 191, 1998 7 7, p. 4.⁽⁶⁾ OL L 351, 1998 12 29, p. 1.⁽⁷⁾ OL L 333, 1998 12 9, p. 1.⁽⁸⁾ OL L 149, 1999 5 28, p. 16.

(10) Baudžiamaisiais įstatymais suteikiant apsaugą pirmiausia toms mokėjimo priemonėms, kurios yra specialiai apsaugotos nuo klastojimo ar neteisėto naudojimo, siekiama skatinti atsakingas institucijas suteikti apsaugą jų išduodamoms mokėjimo priemonėms, ir tuo sustiprinti šios mokėjimo priemonės apsaugą.

(11) Būtina, kad valstybės narės galėtų teikti viena kitai kuo platesnę tarpusavio pagalbą, ir galėtų konsultuoti viena kitą, kai dvi ar daugiau valstybių narių turi jurisdikciją to paties nusikaltimo atžvilgiu,

PRIĖMĖ ŠĮ PAMATINĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Sąvokos

Šiame pamatiniame sprendime:

- a) „mokėjimo priemonė“ — materialinė priemonė, išskyrus pinigus (banknotus ir monetas), kuri dėl savo specialaus pobūdžio, atskirai ar kartu su kita (mokėjimo) priemone, leidžia jos turėtojui ar naudotojui pervesti pinigus ar pinigų sumą, pavyzdžiui, kredito kortelės, euročekių kortelės, kitos finansinių institucijų išduotos kortelės, kelionių čekiai, euročekiai, kiti čekiai ir įsakomieji vekseliai, kurie dizaino priemonėmis, kodais ar parašu yra apsaugoti nuo klastojimo ar nesąžiningo naudojimo;
- b) „juridinis asmuo“ — bet koks pagal galiojančius įstatymus tokį statusą turintis subjektas, išskyrus Vyriausybės ar kitas valstybės institucijas, atliekančias valstybines valdžios funkcijas, bei viešąsias tarptautines organizacijas.

2 straipsnis

Su mokėjimo priemonėmis susiję nusikaltimai

Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių užtikrinti, kad toliau nurodytas elgesys būtų laikomas nusikalstama veikla, kai jis vykdomas tyčia bent jau kredito kortelių, euročekių kortelių, kitų finansinių institucijų išduotų kortelių, kelionių čekių, euročekių, kitų čekių ir įsakomųjų vekseliais atžvilgiu:

- a) mokėjimo priemonės vagystė ar kitoks neteisėtas pasisavinimas;
- b) mokėjimo priemonės klastojimas ar padirbinėjimas siekiant ją naudoti neteisėtai;
- c) pavogtos ar kitaip neteisėtai pasisavintos, taip pat suklastos ar padirbtos mokėjimo priemonės gavimas, įgijimas, gabenimas, pardavimas ar perleidimas kitam asmeniui bei jos turėjimas, siekiant ją pasinaudoti neteisėtai;

- d) pavogtos ar kitaip neteisėtai pasisavintos, taip pat suklastotos ar padirbtos mokėjimo priemonės neteisėtas naudojimas.

3 straipsnis

Kompiuteriniai nusikaltimai

Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių, užtikrin-dama, kad toliau nurodytas elgesys būtų laikomas nusikalstama veikla, kai jis vykdomas tyčia:

atliekamas ar inicijuojamas pinigų ar pinigų sumos pervedimas, dėl ko kitas asmuo neteisėtai netenka turto, o nusikaltimą vykdan-tis asmuo arba trečioji šalis siekia gauti neteisėtos ekonominės naudos:

- neturėdamas teisės įveda, keičia, ištrina ar sulaiko kompiute-riuose esančius duomenis, ypač identifikacinius duomenis, arba
- neturėdamas teisės įsiterpia į kompiuterinės programos ar sis-temos funkcionavimą.

4 straipsnis

Su specialiai pritaikytais prietaisais susiję nusikaltimai

Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių, užtikrin-dama, kad toliau nurodytas elgesys būtų laikomas nusikalstama veikla, kai jis vykdomas tyčia:

neteisėtas gaminimas, gavimas, įsigijimas, pardavimas ar perleidi-mas kitam asmeniui arba turėjimas:

- dokumentų, daiktų, kompiuterinių programų ir bet kokių kitų priemonių, specialiai pritaikytų 2 straipsnio b punkte nuro-dytiems nusikaltimams vykdyti,
- kompiuterinių programų, kurių paskirtis — įvykdyti bet kurią 3 straipsnyje nurodytą nusikaltimą.

5 straipsnis

Dalyvavimas, kurstymas ir pasikėsinimas

Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių užtikrinti, kad dalyvavimas 2, 3 ir 4 straipsniuose nurodytoje veikloje ar jos kurstymas bei pasikėsinimas vykdyti 2 straipsnio a, b ir d punk-tuose bei 3 straipsnyje nurodytą veiklą, būtų baudžiamas.

6 straipsnis

Bausmės

Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių užtikrinti, kad už 2–5 straipsniuose nurodytą elgesį būtų taikomos veiksmingos, nusikaltimą atitinkančios ir atgrasančios baudžiamojo pobūdžio bausmės, įtraukiant, bent jau įvykdžius sunkius nusikaltimus, ir laisvės atėmimo bausmes, dėl kurių gali būti taikoma ekstradicija.

7 straipsnis

Juridinių asmenų atsakomybė

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių užtikrinti, kad juridiniai asmenys galėtų būti traukiami atsakomybėn dėl 2 straipsnio b, c ir d punktuose bei 3 ir 4 straipsniuose nurodytos veiklos, kurią jų naudai vykdo bet koks asmuo, veikiantis individualiai arba kaip juridinio asmens struktūros dalis, ir juridinio asmens atžvilgiu užimantis vadovaujančią padėtį, grindžiamą:

- atstovavimo juridiniam asmeniui įgaliojimais, arba
- įgaliojimu juridinio asmens vardu priimti sprendimus, arba
- teise kontroliuoti juridinį asmenį,

taip pat už bendrininkavimą ar kurstymą vykdant tokį nusikaltimą.

2. Išskyrus šio straipsnio 1 dalyje nurodytus atvejus, kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių užtikrinti, kad juridinis asmuo galėtų būti traukiamas atsakomybėn, kai dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodyto asmens nepakankamos priežiūros ar kontrolės, jo žinioje esantis asmuo galėjo įvykdyti 2 straipsnio b, c ir d punktuose bei 3 ir 4 straipsniuose nurodytą veiklą to juridinio asmens naudai.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta juridinių asmenų atsakomybė neįtakoja baudžiamojo persekiojimo fizinių asmenų atžvilgiu, jeigu jie buvo 2 straipsnio b, c ir d punktuose bei 3 ir 4 straipsniuose nurodytos veiklos dalyviai, kurstytojai ir bendrininkai.

8 straipsnis

Sankcijos juridiniams asmenims

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių užtikrinti, kad juridinis asmuo, traukiamas atsakomybėn pagal 7 straipsnio 1 dalį būtų nubaustas veiksmingomis, nusikaltimą atitinkančiomis ir atgrasančiomis bausmėmis, apimančiomis baudžiamojo ir nebaudžiamojo pobūdžio sankcijas, bei kitas priemones, kaip antai:

- a) teisės į valstybines pašalpas ar paramą atėmimą;
- b) laikiną ar nuolatinę teisės užsiimti komercine veikla atėmimą;
- c) teisminės priežiūros paskyrimą;
- d) teisminę likvidavimo procedūrą.

2. Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių užtikrinti, kad juridinis asmuo, traukiamas atsakomybėn pagal 7 straipsnio 2 dalį būtų nubaustas veiksmingomis, nusikaltimą atitinkančiomis ir atgrasančiomis bausmėmis ar priemonėmis.

9 straipsnis

Jurisdikcija

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių nustatyti savo jurisdikciją 2, 3, 4 ar 5 straipsniuose nurodytų nusikaltimų atžvilgiu, kai šie nusikaltimai įvykdomi:

a) jos ar iš dalies jos teritorijoje; arba

b) vieno iš jos piliečių, kai tos valstybės narės įstatymais gali būti reikalaujama, kad nusikalstamas elgesys taip pat būtų baudžiamas toje šalyje, kur jis buvo vykdomas; arba

c) juridinio asmens, kurio būstinė yra tos valstybės narės teritorijoje, naudai.

2. Kaip numatyta 10 straipsnyje, bet kuri valstybė narė gali nuspręsti, kad ji netaikys arba taikys tik tam tikrais atvejais ar aplinkybėmis jurisdikcijos taisyklę, nurodytą:

— šio straipsnio 1 dalies b punkte,

— šio straipsnio 1 dalies c punkte.

3. Valstybės narės atitinkamai praneša Tarybos Generaliniam sekretariatui, kaip jos nusprendžia taikyti šio straipsnio 2 dalį, kai galima nurodydamos specialius atvejus ar aplinkybes, kuriomis šis sprendimas taikomas.

10 straipsnis

Ekstradicija ir baudžiamasis persekiojimas

1. a) Bet kuri valstybė narė, kuri pagal savo įstatymus neišduoda savo piliečių užsienio valstybei, imasi reikalingų priemonių nustatyti savo jurisdikciją 2, 3, 4 ir 5 straipsniuose nurodytų nusikaltimų atžvilgiu, kai juos įvykdo jos piliečiai ne šios valstybės narės teritorijoje.

b) Kiekviena valstybė narė, kai jos pilietis kaltinamas kitoje valstybėje narėje įvykdęs nusikaltimą, apimančią 2, 3, 4 ar 5 straipsniuose nurodytą veiklą, ir ji neišduoda šio asmens tai valstybei narei vien dėl su jo pilietybe susijusių priežasčių, perduoda bylą savo kompetentingoms institucijoms, kad, jei reikalinga, būtų pradėtas baudžiamasis persekiojimas. Kad būtų galima iškelti baudžiamąją bylą, su nusikaltimu susiję dokumentai, informacija ir daiktiniai įrodymai perduodami 1957 m. gruodžio 13 d. Europos konvencijos dėl ekstradicijos 6 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka. Pranešioji valstybė narė informuojama apie iškeltą baudžiamąją bylą ir jos baigtį.

2. Šiame straipsnyje valstybės narės „pilietis“ suprantamas pagal bet kokią tos šalies padarytą pareiškimą laikantis Europos konvencijos dėl ekstradicijos 6 straipsnio 1 dalies b ir c punktų.

11 straipsnis

Valstybių narių bendradarbiavimas

1. Kaip numatyta galiojančiose konvencijose, daugiašaliuose ar dvišaliuose susitarimuose ar sutartyse, valstybės narės teikia viena kitai visokeriopą tarpusavio pagalbą vykdant baudžiamuosius procesus šiame pamatiniame sprendime nurodytų nusikaltimų atžvilgiu.

2. Kai šiuo pamatiniu sprendimu numatytų nusikaltimų atžvilgiu kelios valstybės turi jurisdikciją, jos konsultuojasi tarpusavyje siekdamos derinti savo veiksmus ir užtikrinti efektyvų baudžiamąjį persekiojimą.

12 straipsnis

Keitimasis informacija

1. Taikydamos šį pamatinį sprendimą valstybės narės nustato operatyvinius susisiekimą padalinius arba gali naudotis esamomis operatyvinėmis struktūromis, skirtomis keistis informacija ir kitokiam susisiekimui tarp valstybių narių.

2. Kiekviena valstybė narė informuoja Tarybos Generalinį sekretoriatą ir Komisiją apie savo departamentą ar departamentus, kurie, kaip numatyta šio straipsnio 1 punkte, veikia kaip susisiekimo padaliniai. Generalinis sekretoriatas praneša kitoms valstybėms narėms apie šiuos susisiekimo padalinius.

13 straipsnis

Teritorinis taikymas

Šis pamatinis sprendimas taikomas Gibraltarui.

14 straipsnis

Igyvendinimas

1. Valstybės narės įtvirtina priemones, būtinas, kad šio pamatinio sprendimo būtų pradėta laikytis ne vėliau kaip 2003 m. birželio 2 d.

2. Iki 2003 m. birželio 2 d. valstybės narės perduoda Tarybos Generaliniam sekretoriatui ir Komisijai nuostatų, kuriomis įpareigojimai, kylantys pagal šį pamatinį sprendimą, perkeliama į nacionalinę teisę, tekstus. Iki 2003 m. rugsėjo 2 d. remdamasi pagal šią informaciją parengta ataskaita ir Komisijos raštiška ataskaita, Taryba įvertina, koku mastu valstybės narės ėmėsi priemonių, būtinų laikytis šio pamatinio sprendimo.

15 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis pamatinis sprendimas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* dieną.

Priimta Briuselyje, 2001 m. gegužės 28 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

T. BODSTRÖM